

חבל נחלתו

ספקא דדילמא הוי דאורייתא בהא אזלינן לחומרא דהוי ספק דאורייתא דאזלינן לחומרא ובהא לא חיישינן משום לא תשא אפילו למ"ד דגם כשמזכיר ש"ש דרך ברכה איכא ל"ת מ"מ ע"י ס"ס הותר איסור ל"ת כמו כל איסורין שבתורה. **וה"ט דהתה"ד גבי ספירת העומר שהביא דבריו מרן הב"י בסי' תפ"ט** אילו תוד"ק". ומביא כמה אחרונים שהלכו בדרכו. וע"כ נראה שאע"פ שיש כמה אחרונים שסברו שלא ישוב ויספור בברכה – למעשה ינהג כתרומה"ד, ויחזור ויברך בימים הבאים.

מסקנה

אם שכח לספור בלילה וביום שלאחריו, וספר בבין השמשות עבור היום היוצא, בימים הבאים ממשיך וסופר בברכה.

סימן יג

הזכרת שתי הלחם בשבועות

לכבוד הרב הגאון אביגדר נבנצל שלום!
אשאל את הרב שאלה שהתקשיתי בה בחג השבועות השתא. קרבן שתי הלחם עם הכבשים והמוסף של הקרבנות המצורפים אליו (שאינם כמוסף היום כפי' רש"י בפר' אמור מהספרא), מוסף זה ושתי הלחם אינו מאוזכר כלל בחג השבועות, לא בקריאת התורה ולא בתפילת מוסף – כאילו אינו קשור לשבועות כלל. ומדוע?

בתודה מראש ולמפרע
יעקב אפשטיין

תשובת הרה"ג הרב אביגדר נבנצל – רב העיר העתיקה

ירושלים

בס"ד

שלו' וברכה לכבוד... ר' יעקב אפשטיין שליט"א!
קושייתו עוד יותר קשה בגולה, שגם ביו"ט שני מעדיפים לקרא פרשת ראה על פרשת אמור. איני יודע תירוץ. בנוסח חב"ד כמדומני מזכירים את השעיר במוסף, שאומרים ושני שעירים לכפר. יש גם שאמרו שמה שאוכלים בשבועות מאכלי חלב הוא כדי שיאכלו לחם אחד עם מאכלי חלב ולחם אחר עם מאכלי בשר, ונמצא זכר לשתי

סימן יג – הזכרת שתי הלחם בשבועות

הלחם. גם עצם הפסקת הספירה מזכיר כי הגענו כבר ממאכל בהמה (עומר שעורים) למאכל אדם שתי הלחם מחטה. רמז דק יש גם במגלת רות המדברת על קציר השעורים וקציר החטים. ועם כל זה איני יודע תירוץ טוב לקושייתו של מר.

ביקרא דאורייתא

צעיר הלוי

אביגדר נבנצל

תשובת המחבר (לאחר עיון מחודש)

נלענ"ד שהשמטת שתי הלחם מתפילות היום מבוססת על הירושלמי (ראש השנה פ"ד ה"ח) בו נאמר: "דבי משרשיא בשם רבי אידי בכל הקרבנות כתיב חטא ובעצרת אין כתיב חטא אמר להן הקב"ה מכיון שקיבלתם עליכם עול תורה מעלה אני עליכם כאילו לא חטאתם מימיכם". עולה מן הירושלמי שאין להזכיר חטא בשבועות כיון שקבלנו על עצמנו עול תורה. ולכן נראה שלא הובאו שתי הלחם בתפילה ובקריאות בתורה. שכן הזכרתם היתה מחייבת אף את הזכרת כל הקרבנות הבאים עמהם.

בקרבנות השבועות הבאים עם שתי הלחם נאמר בפרשת אמור (ויקרא כג, יז-כא): "ממושבתים תביאו לחם תנופה שתיים, שני עשרנים סלת תהינה, חמץ תאפינה, בכורים לד'. והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה, ופר בן בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה לד', ומנחתם ונסכיהם אשה ריח ניחוח לד'. **ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת** ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים. והניף הכהן אתם על לחם הבכורים תנופה לפני ד' על שני כבשים קדש יהיו לד' לכהן. וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתים לדרתיכם".

לעומת זאת במוסף השבועות בפרשת פנחס (במדבר כה, כו-לא) נאמר: "וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לד' בשבעתיכם מקרא קדש יהיה לכם, כל מלאכת עבדה לא תעשו. והקרבתם עולה לריח ניחוח לד', פרים בני בקר שנים, איל אחד, שבעה כבשים בני שנה. ומנחתם סלת בלולה בשמן, שלשה עשרנים לפר האחד, שני עשרנים לאיל האחד. עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים. **שעיר עזים אחד לכפר עליכם**. מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו תמימים יהיו לכם ונסכיהם".

מתבאר כי לעומת שעיר המוספין שנאמר בו רק **לכפר** ועל כן הוא נקרא בתורה עם קרבנות המוספין, הרי לגבי שעיר הבא עם שתי הלחם כתוב שהוא **לחטאת**, וכיון שאין מזכירים חטא בשבועות בו קבלנו על עצמנו עול תורה – אין מזכירים שתי הלחם. אבל במוספי היום נאמר רק **לכפר** ולכן אותם מזכירים בקריאת התורה ובתפילת מוסף.

ואח"כ מצאתי בפירוש דעת זקנים מבעלי התוספות (במדבר כה, כה) שכתב: "כתיב גבי שבועות שעיר עזים לכפר עליכם ולא כתיב לחטאת מפני כבוד התורה שנתנה בו ביום זהו אשר יסד הפייט דיום הבכורים חטאת לא נזכר למען יהי דבר המלך למנוחה. ד"א לפי שהיו אז ישראל נקיים מכל חטאת כדאיתא במדרש משקבלתם עליכם עול תורה והמצות מעלה

חבל נחלתו

אני עליכם כאלו לא חטאתם מעולם. וזהו שייסד הפייט בזולת של שבועות: קבלו מלכותי ולא תאשמו. ועוד כתיב גביה מלבד עולת התמיד **מאי טעמא לא כתיב בהדיה ומלבד שתי הלחם ופר ושני אילים ושני כבשים הקריבים באותו יום** כמו שכתוב בר"ה מלבד עולת החדש ומלבד עולת התמיד וכן ביום הכפורים מלבד חטאת הכפורים ועולת התמיד וי"ל שהם נזכרים בכלל מה שכתוב וביום הבכורים בהקריבכם מנחה בשבועותיכם בגלל המנחה כל אלו באין ולא במוסף".

תשובת הרב הגאון יעקב אריאל רב העיר רמת-גן

מעודי הקשיתי גם על כך שאין מזכירים במוסף של היום השני של פסח את העומר והכבש ואין מזכירים ביוהכ"פ בתפילת הלחש אף קרבן מסדר העבודה, חוץ משני שעירים. ונלענ"ד שיש שני דינים במוספים. יש מוספים שהם מדין יו"ט והם המזכירים בפרשת פינחס ויש קרבנות שהם מסיבה נוספת, שהתורה אומנם הצמידה גם אותם ליו"ט אך הם אינם מדין יו"ט עצמו אלא מדין שונה. אנו מזכירים במוספים רק את קרבן היום שהוא מדין יו"ט ולא קרבנות שהם תלויים בגורם אחר שבמקרה הוא גם יו"ט.

שתי הלחם בשבועות הם מדין ביכורים ולא מדין יו"ט וכבר עמדו על כך השפ"א במנחות סו א בגמ' ד"ה אמימר והאר"ש בהל' תמידין ומוספין פ"ז הכ"ב שבמקביל לספירת העומר שיש בה שני דינים, ספירת ימים וספירת שבועות, כך גם חג השבועות מורכב משני חגים. יום החמישים לספירת הימים והשבוע השמיני לספירת השבועות.

[וכן מצאתי בשם משמואל שמביא בשם אביו כמה פעמים פירוש חסידי הבנוי על ההנחה שחג השבועות מורכב משני חגים. עיין למשל שנת תרע"ח מוצאי יוה"כ: "ויש לבאר הדברים עפ"י מה שהגיד כ"ק זצלה"ה בשני מיני קרבנות של עצרת, מוספין הבאים בגלל יו"ט, וחובת היום הבאים בגלל הלחם. דמוספין הבאים בשביל יו"ט הם התקרבות ישראל לאביהן שבשמים, ממטה למעלה. והבאים בגלל הלחם, דבזוה"ק דשתי הלחם הם בדוגמת שני הלוחות, ע"י התקרבות השיר"ת לישראל".]

וכן העומר אינו תלוי בחג המצות, אלא במחרת השבת, מהחל חרמש בקמה. וכשאינן קצירת העומר אין גם קרבן העומר. (וגם אם נניח שהעומר אינו מעכב את הכבש, כמבואר בת"כ פרשת אמור, הכבש תלוי בזמן הבאת העומר בכוח, גם אם אין עומר בפועל, אך הוא אינו קרבן היום אלא קרבן העומר)

וכן יוהכ"פ. ידוע הסברו של הגר"א (הובא בחכמת אדם בסוף הל' אבלות מצבת משה) שסדר העבודה אינו חייב להתקיים ביוהכ"פ דווקא. אהרן יכול לעשותו בכל ימות השנה אם הוא רוצה לבוא אל הקודש וא"כ גם יוכ"פ מורכב משני דינים: יו"ט של כפרת עוונות וסדר העבודה במקדש.